

Asia: VM/1143/03.01.00/2018

Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle Digi- ja väestötietovirastoa koskevaksi lainsäädännöksi sekä laeiksi eräiden rekisterihallintoa koskevien lakien muuttamisesta

Yleiset kommentit

Yleiset kommentit luonnoksesta

Hallinto-oikeus pitää kannatettavana esityksen tavoitetta siitä, että uudessa virastossa noudatettaisiin valtakunnallisesti yhtenäisiä toimintatapoja ja ratkaisu-käytäntöjä. Maistraattien toimivallan valtakunnallistaminen edistää viraston ratkaisukäytäntöjen yhtenäistämistä. Hallinto-oikeus pitää tärkeänä varmistaa maistraattien palveluiden ja henkilökohtaisen palvelun alueellinen saatavuus.

Organisaatiouudistus

Kommentit virastojen organisointia koskevista ratkaisuista yleisesti

Kuluttajaneuvonnan siirtäminen Kilpailu- ja kuluttajavirastoon edesauttaa hallinto-oikeuden käsityksen mukaan maistraattien keskittymistä ydintehtäviensä suorittamiseen ja lisännee kuluttajien tietoa palvelusta.

Kommentit lakiin Digi- ja väestötietovirastosta

Digi- ja väestötietovirastosta annettavan lain 9 §:n mukaan, jollei muualla toisin säädetä, viraston päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallintolainkäyttölain järjestyksessä. Hallinto-oikeus toteaa, että laista ei suoraan ilmene, onko pääjohtajan päätöksiä pidettävä sellaisina 9 §:ssä tarkoitettuina viraston päätöksinä, joita hallintolainkäyttölain mukainen valitusoikeus koskisi. Toisaalta ainakin laissa vihkimisoikeudesta ei ole erillistä säännöstä muutoksenhausta, joten sanotun lain perusteella annettuihin päätöksiin tulisi sovellettavaksi digi- ja väestötietovirastosta annetun lain 9 §.

Lakiin ei ehdoteta säännöstä oikaisuvaatimusmenettelystä, joka myös on yksi hallitusohjelman keinoista valitusmenettelyn tehostamiseksi. Hallinto-oikeus pitää oikaisuvaatimusmenettelyä kannatettavana valituksen pakollisena esivaiheena.

Esityksen mukaan Digi- ja väestötietoviraston toiminta-ajatuksena olisi muun ohella edistää yhteiskunnan digitalisaatiota ja virastoon koottaisiin muun muassa digitalisaation edistämiseen liittyviä tehtäviä. Digitalisaatiolla tarkoitetaan yleensä tietotekniikan yleistymistä arkielämän toiminnoissa. Hallinto-oikeus kiinnittää huomiota siihen, että tämänhetkinen yhteiskunnan digitalisaatio on kehitysvaihe, jonka etenemisen myötä digitaalisista palveluista ja menettelyistä tulee erottamaton osa kaikkien viranomaisten ja palveluntarjoajien toimintaa. Tähän nähden digitalisaation erityinen korostaminen viraston nimessä saattaa kehityksen edetessä osoittautua vanhentuneeksi ratkaisuksi.

Muu rekistereitä ja tiedonhallintaa koskeva sääntely

Yleiset kommentit virastojen tietojen käsittelyä koskevista ratkaisuista

-

Kommentit väestötietolain (661/2009) muuttamisesta

Viranomaisten tiedonsaantioikeuksien sääntelyn yksinkertaistaminen on kannatettavaa.

Ns. väestötietolain (Laki väestötietojärjestelmästä ja Väestörekisterikeskuksen varmennepalveluista) 29 §:ää esitetään muutettavaksi siten, että säännös, jonka mukaan tuomioistuini- ja hallintomenettelyssä tulee hankkia tarvittavat väestö-tietojärjestelmän henkilötiedot viran puolesta, poistetaan, ja lisätään tietojen luovuttamisen edellytykseksi mm. tuomioistuimenmenettelyyn, että käsittelyn perusteena on oltava tietosuojasetuksen 6 art 1 kohdan c tai e alakohta. Hallinto-oikeus arvioi hallintolainkäyttölain 33 §:n mukaisen selvitysvelvollisuuden huomioon ottaen, että tästä muutoksesta ei ole odotettavissa olennaisia muutoksia hallintotuomioistuimissa käsiteltävien asioiden selvittämiseen. Hallinto-oikeudella on myös sinällään oikeus saada väestötietojärjestelmään sisältyviä tietoja suoraan tietosuojasetuksen nojalla.

Kommentit Digi- ja väestötietoviraston eräistä henkilörekistereistä annettavaan lakiin

-

Kommentit muihin viraston tietojenkäsittelyä koskeviin säännöksiin

-

Tekniset säädösmuutokset

Kommentit säädösten valmistelusta ja muutostarpeiden kartoituksesta

Ei lausuttavaa.

Puuttuuko lausuntopyynnön liitteenä olevasta luettelosta (Liite 2) jokin laki, jota olisi muutettava organisaatiouudistuksen myötä?

-

Esityksen vaikutukset

Kommentit esityksen vaikutuksista

Ei lausuttavaa.

Muut kommentit

Muut kommentit

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettavan lain mahdollinen voimaantulo ennen nyt käsiteltävänä olevien lakien voimaantuloa on otettava huomioon ja viittaukset hallintolainkäyttölakiin korvattava tällöin viittauksilla oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettavaan lakiin.

Karlsson Paul

Helsingin hallinto-oikeus - Ylituomarin sijainen, hallinto-oikeustuomari Juha Rautiainen